

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра країнознавства та туризму

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

«28» вересня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВІ ОСНОВИ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

для студентів

галузь знань	24 Сфера обслуговування
спеціальність	242 Туризм
освітній рівень	Магістр
освітній програма	Туризм
спеціалізація	Міжнародний туризм
вид дисципліни	Обов'язкова

Форма навчання	заочна
Навчальний рік	2018/2019
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	екзамен

Викладачі: **Матвієнко Наталія Миколаївна**, кандидат географічних наук, доцент кафедри країнознавства та туризму

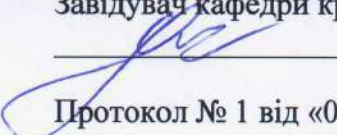
Пролонговано: на 20 19 /20 20 н.р. «10» 19 2020 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20   /20   н.р. (   ) «   »   20   р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник: **Матвієнко Наталія Миколаївна**, кандидат географічних наук, доцент кафедри
країнознавства та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри країнознавства та туризму

 О.О. Любіцева

Протокол № 1 від «03» вересня 2018 р.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол від «28» вересня 2018 року №2

Голова науково-методичної комісії

 С.П.Запотоцький

« _____ » _____ 20 _____ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати у студентів систематизовані та структуровані знання про передумови, концепції та стратегії стійкого (сталого) розвитку туризму, розвинути навички розробки рекомендацій, стратегій та програм розвитку сталого туризму на національному, регіональному та локальному рівнях.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1) успішне опанування курсів, які читаються на освітньо-кваліфікаційному рівні «бакалавр»: «Основи регіонального розвитку туризму», «Моніторинг розвитку туризму», «Менеджмент туризму».

2) володіння навичками роботи з картографічними джерелами, комп'ютерними програмами Microsoft Word, Excel, PowerPoint програмним забезпеченням для користування Інтернетом.

3. Анотація навчальної дисципліни – Викладаються методологічні аспекти сталого розвитку в туризмі, його сучасний стан, тенденції становлення та перспективи розвитку. Аналізуються шляхи та напрями екологізації туристичної діяльності. Розглядається екологічна паспортизація територій та об'єктів туристичної діяльності. Визначаються особливості окремих видів туризму, які відносять до головних складових сталого розвитку туристичної індустрії. Оцінюються Стратегії розвитку туризму в Україні та зарубіжних країнах. Розглядаються та характеризуються основні напрями сталого розвитку територіальних туристсько-рекреаційних систем на національному, регіональному та локальному рівнях. Розглядається значення програмно-цільового підходу у вирішенні проблем сталого розвитку туризму.

4. Завдання (навчальні цілі):

- З'ясувати понятійно-термінологічні, концептуально-теоретичні та методологічні аспекти сталого розвитку в туризмі (ФК1, ФК2);
- Проаналізувати шляхи та напрями екологізації туристичної діяльності (ЗК1, ЗК5, ФК3);
- Висвітлити специфіку Стратегій розвитку туризму в Україні та зарубіжних країнах (ІК, ЗК1, ФК4, ФК5, ФК8, ФК13);
- Визначити основні завдання сталого розвитку туризму на різних рівнях державного управління (ІК, ЗК1, ФК3, ФК4, ФК5);
- Обґрунтувати використання програмно-цільового підходу управління розвитком туризму на засадах сталості (ФК2, ФК6, ФК7).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			

			(за необхідності)	
1.1	Знати: теоретико-методологічні основи сталого розвитку туризму, основні терміни, поняття і категорії дисципліни.	<i>самостійна робота</i>	<i>Тест, 60% правильних відповідей</i>	6%
1.2	тенденції становлення сталого розвитку, національні цілі сталого розвитку України	<i>лекція</i>		6%
1.3	передумови та перспективи сталого розвитку туризму	<i>самостійна робота</i>		6%
1.4	Міжнародні організації та їх роль у забезпеченні сталого розвитку суспільства	<i>самостійна робота</i>		6%
1.5	передумови проведення екологізації туристичної діяльності, поняття екологізації туризму та її значення для сталого розвитку	<i>самостійна робота</i>		6%
1.6	види туристичної діяльності за рівнем екологічності, особливості екологізації окремих видів туризму, завдання екологізації туризму на державному та регіональному рівнях.	<i>лекція</i>		6%
1.7	методику створення та роль екологічної паспортизації для сталого розвитку туризму в Україні.	<i>самостійна робота</i>		6%
1.8	Екологічну паспортизацію та категоризацію в сільському та агротуризмі	<i>самостійна робота</i>		6%
1.9	основні завдання сталого розвитку туризму на різних рівнях державного управління	<i>самостійна робота</i>		6%
1.10	Стратегічні напрями та основні передумови розроблення цільових програм розвитку туризму на засадах сталості	<i>лекція</i>		6%
2.1	Вміти: аналізувати передумови, концепції та Стратегії сталого розвитку	<i>самостійна робота</i>	<i>Виконання практичної роботи(презен тація)</i>	15%
2.2	аналізувати вплив туризму на основні компоненти довкілля	<i>самостійна робота</i>		
2.3	визначати особливості екологізації основних видів туризму	<i>самостійна робота</i>		
2.4	визначати проблеми розвитку окремих видів туризму на засадах сталості	<i>практична робота</i>		
2.5	визначати перспективи розвитку окремих видів туризму на засадах сталості	<i>практична робота</i>		
2.6	формувати статистичну базу досліджень та здійснювати її різнобічний аналіз	<i>самостійна робота</i>		
2.7	Прийняти та обґрунтувати рішення	<i>Самостійна робота</i>		<i>Кейс-задача</i>

	щодо ефективного використання конкретної території з огляду на наявність певних природних ресурсів.			15%
3.1	Комунікація: вміння визначити аргументи для вибору основних шляхів та напрямів екологізації туристичної діяльності	дискусії	Виступи, доповнення, дискусія під час захисту практичної роботи	10%
3.2	вміння оперувати статистичною та картографічною базою даних, використовувати спеціальні методи дослідження та зарубіжний досвід для прийняття відповідних рішень щодо використання програмно-цільового підходу управління розвитком туризму на засадах сталості	дискусії		

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	3.1	3.2
Програмні результати навчання з опису освітньої програми)																			
PH1	+						+				+					+			+
PH2													+	+	+			+	
PH3							+												+
PH4			+						+	+		+				+			
PH5														+	+	+	+		
PH6																			
PH7								+										+	
PH8						+	+		+	+			+	+	+		+		+
PH9																		+	
PH10	+										+								+
PH11																		+	
PH12																			
PH13									+			+						+	
PH14																		+	+
PH15										+									
PH16		+																	
PH17		+																+	

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів: рівень досягнення поставлених цілей навчання визначається за результатами письмової розгорнутої контрольної роботи (тесту), захисту практичної роботи та участю у дискусії, оволодінням відповідним методичним інструментарієм для здійснення аналізу сучасних проблем сталого розвитку в туристичній галузі та за результатами екзаменаційної роботи.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні наступна:

- семестрове оцінювання:

1. Тестова робота 1: РН 1.1.— РН 1.6 — 30 балів / 10 балів.

2 Виконання практичної роботи (презентація) 2: РН 1.7.— РН 1.12 —10 балів / 6 балів.

3.Виступи, доповнення, дискусія під час захисту практичної роботи 3: РН 1.1.- 1.12 — 10 балів/ 4 балів

4. Виконання кейс-завдання: РН 2.1-3.2 — 10 балів / 5 балів

7.2 Організація оцінювання:

Заняття проводяться у вигляді лекцій та практичної роботи. Завершується дисципліна екзаменом. Максимальна кількість балів, яка може бути отримана на іспиті – 40 балів по 100-бальній шкалі. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за екзамен не може бути меншою 24 балів.

Після завершення розгляду відповідних тем проводиться тестова перевірка. Набуття студентами знань та навичок також оцінюється під час їх захисту практичної роботи з використанням презентацій, участю у дискусіях та виконання кейс-завдання. До початку екзаменаційної сесії студенти мають здати практичну роботу та виконати кейс-завдання.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми*	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна робота
1	Вступ. <i>Тема 1.</i> Тенденції становлення сталого розвитку	2	2	15
2	<i>Тема 2.</i> Передумови та перспективи сталого розвитку			20
3	<i>Тема 3.</i> Міжнародний досвід ООН у визначенні засад сталого розвитку			5
3	<i>Тема 3.</i> Шляхи та напрями екологізації туристичної діяльності	2		20
4	<i>Тема 4.</i> Методика створення та роль екологічної паспортизації для сталого розвитку туризму в Україні			20
5	<i>Тема 5.</i> Стратегічне планування розвитку туризму на засадах сталості			20
6	<i>Тема 6.</i> Основні завдання сталого розвитку туризму на різних рівнях державного управління			20
7	<i>Тема 7.</i> Стратегічні напрями та основні передумови розроблення цільових програм розвитку туризму на засадах сталості	2		22
	<i>Підсумкова контрольна робота (тест)</i>			
ВСЬОГО		6	2	142

Загальний обсяг 150 год, в тому числі (вибрати необхідне):

Лекцій – **6 год**.

Практичні заняття - **2 год**.

Самостійна робота - **142 год**.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Б.М. Данилишин, С.І.Дорогунцов, В.С.Міщенко, В.Я.Коваль, О.С.Новоторов, М.М.Паламарчук. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України. – Київ, РВПС України. 1999. – 716 с.
2. Ісаєнко В.М. Ніколаєв К.Д та ін. Стратегія сталого розвитку (туристична галузь) – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 295 с.
3. Лужанська Т.Ю., Махлинець С.С., Тебляшкіна Л.І. Сільський туризм: історія, сьогодення та перспективи: Навчальний посібник./ За ред. д.г.н., проф. Волошина І.М. – К.: Кондор, 2008. – 385 с.
4. Майер Джеральд М., Раух Джемс Е. Філіпенко Антон. Основні проблеми економіки розвитку. – К.: Либідь, 2003. – 688 с.
5. Мальська М.П., Рутинський М.Й., Білоус С.В та ін. Економіка туризму: теорія та практика: підручник. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 544 с.
6. Марфенин Н.Н. Устойчивое развитие человечества: Учебник. М.: Изд-во МГУ, 2006. 624с.
7. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. академіка НАН України, д.т.н., проф., засл. діяча науки і техніки України Б. Є. Патона. – К.: Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України", 2012. – 72 с.
8. Рутинський М.Й., Зінько Ю.В. Зелений туризм. – К.: Знання, 2008. – 271 с.
9. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу. Навчальний посібник. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Альтерпрес, 2004.
10. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії: Навчальний посібник. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с.
11. Устойчивое развитие туризма: пособие для специалистов по местному планированию. – Мадрид: ВТО, 1992.

Додаткова:

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К.: Київ. ун-т, 2001. – 395с.
2. Екологічна енциклопедія: У 3 т./ Редколегія: А.В.Толстоухов (головний редактор) та ін. – К.: ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2008. – Т.3: О – Я. – 472 с.
3. Загальнодержавна програма формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки. Затверджена Законом України від 21.09.2000 р. // Офіційний вісник.
4. Зінько М., Кінаш Г, Дідик Я. та ін. Ще раз про Сільський туризм, агротуризм, екотуризм і зелений туризм // Туризм сільський зелений. – 2002. - № 2. – С.2-7.
5. Ісаєнко В.М., Ніколаєв К.Д., Бабікова К.О. та ін. Стратегія сталого розвитку (туристична галузь). – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 295 с.
6. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посіб. – Чернівці: Зелена Буковина, 2003. – 312 с.
7. Кіптенко В.К. Менеджмент туризму: підручник. – К.: Знання, 2010. – 502с.
8. Любіцева О.О., Сташук К. Розвиток екологічного туризму в Україні // Економічна та соціальна географія: Наук. зб. / Ред. кол.: С.І. Іщук (відп. ред.) та ін. – К., 2002. – Вип. 53. – С.189-196.
9. Руденко Л.Г., Лісовський С.А. Роль Українських Карпат у забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку України. – Український географічний журнал. – 2009. – № 3. – 66 с.

10. Смаль В.В., Смаль І.В. Світовий досвід розвитку екологічного туризму // Український географічний журнал. – 2003. - №4. – С.58-64.

Інтернет-джерела:

Всесвітня туристична організація. Офіційний сайт. - Режим доступу : <http://www2.unwto.org>.

Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. - Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.

Державне агентство України з туризму та курортів. Офіційний сайт. - Режим доступу : <http://www.tourism.gov.ua>.

Міністерство інфраструктури України. Офіційний сайт. - Режим доступу : <http://mtu.gov.ua>.

Офіційний веб-портал Верховної ради України. - Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.

<http://www.greentour.com.ua/ukrainian>.